

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

Aan de fractie van SP
mevrouw S. Blom

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake de lage brede
welvaart in de gemeente Maastricht
BEHANDELD DOOR
(Marjolein) Pool, van der

DATUM
9 januari 2025
Verzonden: 09-01-2025
TELEFOONNUMMER

BIJLAGEN
--

ONZE REFERENTIE
2024.04292

E-MAILADRES
marjolein.van.der.pool@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte mevrouw Blom,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft over brede welvaart in Maastricht.

Vraag 1:

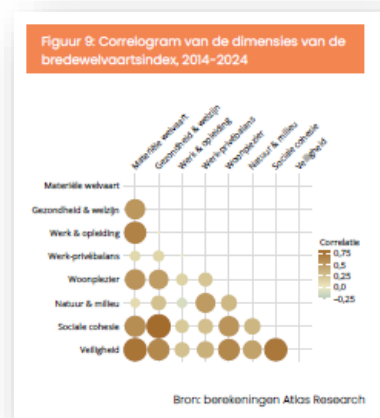
Welke factoren identificeert het college als de belangrijkste oorzaken van de relatief (erg) lage brede welvaart in onze gemeente?

Antwoord 1:

Wanneer we kijken naar de meest recente rapportage die is verschenen over het thema Brede Welvaart¹, de Atlas voor gemeenten 2024, dan is te zien dat Maastricht laag scoort op een aantal factoren van Brede Welvaart. Het gaat om de thema's:

1. gezondheid & welzijn,
2. veiligheid en
3. woonplezier.

Uit de Atlas blijkt ook dat materiele welvaart van grote invloed is op de Brede Welvaart van inwoners (zie figuur). Juist op dit onderdeel scoort Maastricht laag. Als sterk verstedelijkte gemeente kennen we een hoog percentage inwoners met een laag, en langdurig laag inkomen.

¹ Brede welvaart gaat over acht dimensies die tezamen de ervaren lokale kwaliteit van leven weerspiegelen: materiële welvaart, gezondheid & welzijn, werk & opleiding, werk-privébalans, woonplezier, natuur & milieu, sociale cohesie en veiligheid. Sterk en zeer sterk stedelijke gemeenten hebben over het algemeen een lagere brede welvaart dan minder stedelijke en landelijke gemeenten. Deze gemeenten tellen meer mensen met problematische geregistreerde schulden, een slechtere gezondheid en er is een hogere werkloosheid. Verder worden er hogere emissies van fijnstof gemeten. Binnen steden zijn vaak kortere afstanden tot voorzieningen, wat bijdraagt aan hogere brede welvaart. Bron: [Atlas voor gemeenten 2024 - brede welvaart - Atlas Research](#)

DATUM
9 januari 2025

We zien in de Atlas ook dat Maastricht de sterkste stijger is in het verbeteren van de Brede Welvaart van inwoners. Het lukt ons dus blijkbaar om op onderdelen bij te dragen aan significante verbeteringen voor onze inwoners. Iets om trots op te zijn.

Het beeld dat we goed op weg zijn wordt bevestigd door de onlangs verschenen 'gezonde steden index' van Arcadis. In deze rapportage zien we dat Maastricht als 2de stad van NL goed scoort op het verbeteren van gezonde bebouwde omgeving, gezonde mobiliteit, buitenruimte en milieu².

De zorgen die u in uw brief uit over de levenskwaliteit van onze inwoners houden het gemeentebestuur van Maastricht al langer bezig. Maastricht scoort niet alleen in alle recent verschenen rapporten³ zwak op de onderdelen gezondheid, veiligheid en sociale cohesie. Lage scores op bijvoorbeeld gezondheid en inkomen zien we al terug sinds het verschijnen van het rapport 'De Limburg Factor' in 2015⁴. Deze vraagstukken lijken daarmee intergenerationeel en hardnekkig.

Vraag 2:

Welke concrete stappen heeft het college tot nu toe ondernomen om de brede welvaart in Maastricht te verhogen, en zijn er specifieke beleidsplannen ontwikkeld die gericht zijn op het verbeteren van zowel de materiële als immateriële aspecten van het welzijn van de inwoners van Maastricht?

Antwoord 2:

In de afgelopen jaren hebben opeenvolgende raden en colleges van Maastricht aandacht gehad voor het verbeteren van het leven van inwoners op deze onderdelen. Zo wordt sterk ingezet op het verminderen van achterstanden via: inkomensondersteunende regelingen, verbetering van luchtkwaliteit, preventie van alcohol en middelengebruik, inzet van BOA's, verbeteren van de groenstructuur in de stad, sportstimulering, ontwikkelen van de gezonde basisschool in beweging, realiseren van een dag- en nachtopvang, projecten als financial coach, en samenwerking met partners zoals het MUMC+ in bijvoorbeeld het beweeghuis of de GGD via JOGG en Kansrijke Start.

We hanteren daarbij niet de term brede welvaart, maar doen dit via de lijnen van de door de raad in 2021 vastgestelde 'sociale visie 2040: van vangnet naar trampoline'. En zetten in op het versterken van drie - voor inwoners belangrijke - pijlers: bestaanszekerheid, kansengelijkheid en (positief) gezond leven.

Deze coalitieperiode 2022-2026 hebben we bewust gekozen voor een meer programmatische aanpak. Via de drie programma's: IZA/GALA, Preventie met Gezag en Veerkrachtige wijken zetten we gericht en met meer samenhang in op die thema's die onze inwoners direct raken: gezondheid, veilig opgroeien van onze jeugd en het versterken van veerkracht van bewoners en buurten.

In 2025 worden een aantal beleidskaders aan de raad voorgelegd waarin keuzes worden gemaakt die van invloed zijn op de levenskwaliteit van onze inwoners. Dit zijn bijvoorbeeld de visie op de sociale basis, het beleidskader armoede, de Urban Sports visie en de omgevingsvisie. De besluitvorming over deze thema's is voor de raad een moment om keuzes te maken hoe wij als stad bijdragen aan het verkleinen van bestaansonzekerheid en sociale ongelijkheid voor onze inwoners.

² [Gezonde Stad Index 2024 | Arcadis](#)

³ Waaronder: [Atlas voor gemeenten 2024 - brede welvaart - Atlas Research](#), [Veiligheidsmonitor](#), [Regiobeelden en regioplannen IZA](#)

⁴ [Op-zoek-naar-de-Limburg-factor.pdf](#)

DATUM
9 januari 2025

Vraag 3:

Op welke wijze monitort het college de ontwikkelingen op het gebied van brede welvaart binnen de gemeente Maastricht, welke indicatoren worden gehanteerd om de voortgang te meten, en hoe worden deze gegevens gebruikt om het beleid bij te sturen?

Antwoord 3:

De ontwikkelingen op het gebied van de diverse thema's wordt op verschillende manieren gemonitord, bijvoorbeeld via de in de begroting opgenomen KPI's. Daarnaast worden regelmatig andere rapportages gemaakt die op onderdelen inzicht geven: de buurtpeiling en de onlangs verschenen Veiligheidsmonitor zijn hier voorbeelden van. Deze rapporten worden gebruikt om het beleid bij te sturen.

Vraag 4:

Heeft het college een langetermijnvisie ontwikkeld om de brede welvaart in Maastricht structureel te verbeteren? Zo ja, hoe worden toekomstige generaties meegenomen in deze plannen, en op welke manier wordt ervoor gezorgd dat de huidige beleidsmaatregelen niet ten koste gaan van de welvaart van latere generaties? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

Zoals gezegd in antwoord 2 hanteren wij niet de term brede welvaart, maar richten we ons op thema's die de levenskwaliteit van onze inwoners beïnvloeden, zoals ruimtelijke ordening, gezondheid, inkomen, werk en culturele activiteiten voor opeenvolgende raden en colleges belangrijk geweest. Maastricht heeft via de stadsvisie, culturele visie, sociale visie, economische visie, omgevingsvisie en het Meerjarenprogramma veiligheid op deelgebieden een langetermijnvisie vastgesteld. Het toekomstperspectief van Maastricht en de generaties die dan onze inwoners vormen staat daarbij centraal.

Vraag 5:

Is het college bereid deskresearch te doen en Maastricht te vergelijken met andere gemeenten van eenzelfde omvang en bevolkingssamenstelling, die tot op heden wél succesvol zijn in het verhogen van de brede welvaart, om zo best practices te identificeren en uiteindelijk door te ontwikkelen tot beleid? Zo ja, wanneer mag de gemeenteraad de uitkomsten daarvan tegemoet zien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5:

Zie antwoord 2 en 4. Het uitvoeren van specifiek vergelijkend deskresearch met betrekking brede welvaart maakt geen deel uit van onze aanpak. Uiteraard laat ook dit college zich bij het ontwikkelen van nieuw beleid en aanpakken op ruimtelijke en sociale thema's graag inspireren door succesvolle voorbeelden uit andere gemeenten. We vertalen deze zoveel als mogelijk naar de Maastrichtse situatie. Deze inspiratie halen we onder andere uit de community of practice brede welvaart⁵. Een belangrijke conclusie van deze community is dat er geen 'one size fits all' oplossingen zijn voor het vergroten van brede welvaart⁶. In elke regio, stad en buurt zijn andere factoren op elkaar van invloed en is een passende oplossing nodig.

⁵ [Cover - Brede welvaart: van perspectief naar praktijk | Nationaal Netwerk Brede Welvaart](#)

⁶ *Brede Welvaart is sterk contextueel. Maastricht scoort beter dan de overige gemeenten uit het onderzoek op het behalen van een startkwalificatie, wat van belang is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd is ook te zien dat de werkgelegenheid in onze regio achterblijft. De baanbereikbaarheid is minder gunstig. Dit kán betekenen dat inwoners in onze regio ondanks goede startkwalificaties minder toegang hebben tot banen, wat kan bijdragen aan een moeizame toegang tot werk. Lokale vraagstukken vragen daarmee een passende aanpak.*

DATUM
9 januari 2025

Bij het zoeken naar die bij onze stad en inwoners passende oplossingen maken we uiteraard gebruik best practices uit andere regio's en steden. Bijvoorbeeld via ons netwerk binnen de G40 of landelijk beschikbare databases zoals die van het NJI of het loket gezond leven⁷. Op hun beurt maken andere gemeenten gebruik van best practices uit Maastricht⁸.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Jeroen Hoenderkamp
Wethouder WMO, Welzijn, Inburgering, Coördinatie Sociaal Domein

Schriftelijke vragen

⁷ [Databank Effectieve jeugdinterventies | Nederlands Jeugdinstituut](#) en [Interventies sport en bewegen | Loketgezondleven.nl](#)

⁸ Zoals bijvoorbeeld het beweeghuis [Het Beweeghuis wint 'Beste initiatief op sport- en beweegbeleid' | Beweeghuis](#) en het project [RIB - Nominatie project sectoraanpak hulp bij huishouding](#)